

Trein

Certificeringsschema voor het aan-/ en afkoppelen van wagens en trekkrachten voor personen met de taak Begeleider Buiten Dienst gesteld spoor in het kader van het Normenkader Veilig Werken

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Versiebeheer	3
Werkversie Versiebeheer	3
Goedgekeurde Versiebeheer	3
1 De taak	4
2 Het certificaat	5
2.1 Algemeen	5
2.2 De scope	5
2.3 Toelatingsvoorwaarden voor het initieel certificeringstraject	5
2.4 Verstrekking van het certificaat.....	6
2.5 Geldigheid van het certificaat	6
2.6 Verlengen geldigheid certificaat (hertificering)	7
3 Vakbekwaamheidseisen	8
3.1 Criteria bij kennistoetsen	8
3.2 Criteria bij Praktijktoetsen/ Simulatietoetsen.....	8
3.3 Criteria bij Praktijkbeoordelingen	9
4 Beoordeling van de vakbekwaamheid en norm voor slagen	10
4.1 Beschrijving van de initiële toetsing.....	10
4.1.1 Praktijktoets aan- en afkoppelen	10
4.1.2 Praktijkbeoordeling door een gecertificeerde praktijkbeoordelaar	10
4.1.3 Norm voor slagen voor de initiële toetsing	10
4.2 Beschrijving van de hertoetsing	11
4.2.1 Praktijktoets aan- en afkoppelen	11
4.2.2 Praktijkbeoordeling door een gecertificeerde praktijkbeoordelaar.	11
4.2.3 Norm voor slagen voor de hertoetsing.....	11
5 Toelichting op criteria.....	12
5.1 Toelichting bij criteria kennistoetsen	12
5.2 Toelichting bij criteria Praktijktoetsen/ Simulatietoetsen	12
5.3 Toelichting bij criteria Praktijkbeoordelingen	13
6 Logboek van wijzigingen.....	15

Versiebeheer

Werkversie Versiebeheer

Nummer	Datum	Aard van de wijziging	Gewijzigd door	Goedgekeurd door
0.2	01-08-2023	Conceptversie voor klankbordgroep	E. Grundmann/ E. Scholten	
0.3	01-11-2023	Definitief concept voor WK PsC	E. Grundmann/ E. Scholten	

Goedgekeurde Versiebeheer

Nummer	Datum	Aard van de wijziging	Gewijzigd door	Goedgekeurd door
1.0	21-03-2024	Definitief	E. Scholten	Werkkamer Persoonscertificering

1 De taak

Begeleider buiten dienst gesteld spoor (BBD)

De BBD zorgt voor het begeleiden van spoorvoertuigen op buiten dienst gesteld spoor. De BBD geeft, indien nodig, aanwijzingen aan de (gereedschaps-)machinist of bediener van het spoorvoertuig en onderhoudt het contact met de LWB (en zo nodig met een LLV) bij voertuigbewegingen op een buiten dienst gesteld spoor. Hierbij gaat het om het begeleiden van spoorvoertuigen en het uitvoeren van controles aan voertuigen op buiten dienst gesteld spoor tijdens:

in- en uitzetten van rail-wegvoertuigen op een overweg of railinzetplaats;
voertuigbewegingen (rijden naar en van de werklocatie);
activiteiten (op de werklocatie).

Wordt een spoorvoertuig bestuurd door een machinist (volledig bevoegd/beperkt bevoegd) zonder certificaat GMcn, dan moet de BBD deze machinist continu begeleiden in de BD. Indien een BBD een voertuig zonder GMcn begeleidt, dan mag hij geen andere voertuigen gelijktijdig begeleiden.

Dit schema richt zich op uitvoerders van de taak BBD die vanuit de classificatie zijn aangewezen voor het aan-/afkoppelen van wagens en trekkrachten.

2 Het certificaat

2.1 Algemeen

In het Normenkader Veilig Werken en het op de veiligheidstaak van toepassing zijnde Voorschrift Veilig Werken is opgenomen dat personen, voor het mogen uitvoeren van een veiligheidstaak, gecertificeerd moeten zijn en moeten beschikken over een geldig certificaat van railAlert voor de betreffende taak.

Dit schema betreft de uitvoering van het aan-/ afkoppelen van wagens en trekkrachten door een voor deze taak gecertificeerde en door de werkgever aangewezen begeleider buiten dienst gesteld spoor (BBD) en is bindend voor alle betrokkenen.

Het certificaat geeft aan dat de persoon op het moment van de toetsing heeft aangetoond te voldoen aan de vakbekwaamheidseisen zoals beschreven in hoofdstuk 3 van dit certificeringsschema en dat de beoordeling, als beschreven in hoofdstuk 4 van dit certificeringsschema, heeft plaatsgevonden.

Het is de taak van de werkgever om, voordat de medewerker wordt ingezet voor de veiligheidstaak begeleider buiten dienst gesteld spoor (BBD) vast te stellen of de medewerker ook voldoet aan alle overige eisen die van toepassing zijn om de medewerker te mogen inzetten.

Dit betreft zaken zoals leeftijd, kennis van relevante bedrijfsregels, bezit van een geldig digitaal veiligheidspaspoort, eventuele eisen met betrekking tot medische en/of psychologische geschiktheid.

In dit document wordt Stichting railAlert verder aangeduid met railAlert en worden personen aangeduid in de mannelijke vorm maar bedoeld worden zowel mannen als vrouwen.

2.2 De scope

In het Normenkader Veilig Werken worden eisen gesteld aan personen met een veiligheidstaak. In het Voorschrift Veilig Werken trein zijn de taken en verantwoordelijkheden die van toepassing zijn op de veiligheidstaak begeleider buiten dienst gesteld spoor (BBD) benoemd.

2.3 Toelatingsvoorwaarden voor het initieel certificeringstraject

Het initiële certificeringstraject is het traject dat tot doel heeft om voor de eerste keer het betreffende certificaat te behalen. Indien een certificaat verlopen is geldt het initiële traject.

railAlert stelt toelatingsvoorwaarden aan personen die wensen deel te nemen aan een toets ter beoordeling van de vakbekwaamheid.

Voor toelating tot dit certificeringstraject gelden de volgende voorwaarden:

- *De kandidaat voldoet aan de voor deze veiligheidstaak gestelde eisen zoals benoemd in hoofdstuk 5 van het Normenkader Veilig Werken.*
- *De kandidaat heeft een dienstverband/overeenkomst met gecertificeerd werkplekbeveiligingsbedrijf of een gecertificeerd personeelsteller, conform de 'Certificeringsregeling Personeelstellen en Werkplekbeveiliging' van railAlert.*
- *De kandidaat beschikt minimaal over het taalniveau B1 zoals gedefinieerd door de CEF en de ongeveer gelijke taaleis in de Europese Richtlijn 2007/59/EG bijlage VI en de TSI Operations (niveau 3)*
- *De medewerker spreekt de taal duidelijk uit; zonder dialect of accent dat de verstaanbaarheid negatief beïnvloedt.*

2.4 Verstrekking van het certificaat

Het certificaat wordt verstrekt nadat alle geldende toetsen, waaronder een positieve praktijkbeoordeling met voldoende resultaat zijn afgelegd. In alle gevallen van hertoetsing wordt een nieuw certificaat verstrekt.

2.5 Geldigheid van het certificaat

Het certificaat is alleen geldig als de bezitter:

- Voldoet aan de eisen voor medische en psychologische geschiktheid zoals deze zijn vastgesteld door railAlert en gelden voor deze veiligheidstaak.
- Een dienstverband/overeenkomst heeft met een gecertificeerd werkplekbeveiligingsbedrijf of een gecertificeerd personeelsteller in de taak waarvoor hij gecertificeerd is.
- In het bezit is van een geldig certificaat veiligheidscommunicatie of hiervoor aantoonbaar dispensatie heeft ontvangen van stichting railAlert.
- In het bezit is van een geldig certificaat Begeleider Buiten Dienst gesteld spoor.
- Voldoet aan de overige eisen die gelden voor deze veiligheidstaak zoals benoemd in het Normenkader Veilig Werken en het voor deze taak van toepassing zijnde Voorschrift Veilig Werken trein.

De geldigheidsduur van het certificaat is opgenomen in het document 'Geldigheidsduur van certificaten, medische en psychologische keuringen' van railAlert (zie website railAlert)

Het certificaat blijft geldig onder de voorwaarden die zijn opgenomen in het 'Reglement voor de beoordeling van de vakbekwaamheid' van railAlert (zie website railAlert).

Het certificaat vervalt als de werkgever constateert dat de certificaathouder niet meer voldoet aan de eisen die gelden voor de taak en de werkgever railAlert opdracht geeft het certificaat in te trekken. De werkgever doet dit schriftelijk bij railAlert.

2.6 Verlengen geldigheid certificaat (hertificering)

De werkgever kan verlenging van de geldigheidsduur van het certificaat van de werknemer aanvragen bij BTC en hiervoor dient de medewerker aan de volgende voorwaarden te voldoen.

De medewerker:

- is geslaagd voor de hertoets zoals beschreven is in paragraaf 4.2.
- In het bezit is van een geldig certificaat veiligheidscommunicatie of hiervoor aantoonbaar dispensatie heeft ontvangen van stichting railAlert.
- In het bezit is van een geldig certificaat Begeleider Buiten Dienst gesteld spoor.

Indien niet voor het verlopen van de geldigheidstermijn van het vigerende certificaat verlenging heeft plaatsgevonden dan gelden de toelatingsvoorwaarden en toetsen van het initiële traject.

3 Vakbekwaamheidseisen

Om voor een certificaat in aanmerking te komen moet worden vastgesteld dat de medewerker voldoet aan onderstaande beoordelingscriteria.

Per wijze van toetsen worden criteria beschreven.

Uitleg op de wijze van toetsen staat vermeld in hoofdstuk 4. Uitleg op de criteria is vermeld in hoofdstuk 5.

3.1 Criteria bij kennistoetsen

3.1.1	N.V.T.
3.1.1.1	N.V.T.

3.2 Criteria bij Praktijkttoetsen/ Simulatietoetsen

3.2.1	De kandidaat draagt zorg voor eigen veiligheid bij het betreden van het spoorwegterrein .
32.1.1	De kandidaat draagt de voor de taak van toepassing zijnde persoonlijke beschermingsmiddelen.
3.2.1.2	De kandidaat toont veilig gedrag conform life saving rules/ gedragsregels op spoorwegterreinen.
3.2.2	De kandidaat koppelt het voertuig op juiste wijze aan- en af.
3.2.2.1	De kandidaat zorgt dat de te koppelen of af te koppelen wagen niet weg kan rollen.
3.2.2.2	De kandidaat controleert de standen van P-G kraan en triple klep kraan.
3.2.2.3	De kandidaat controleert het stoot- en trekwerk.
3.2.2.4	De kandidaat controleert de luchtslangen.
3.2.2.5	De kandidaat (ont-)koppelt het voertuig op de juiste wijze.
3.2.2.6	De kandidaat draait de koppeling lang
3.2.3	De kandidaat voert de kleine remproef op juiste wijze uit.
3.2.3.1	De kandidaat neemt de kleine remproef bij de laatste beremde as.
3.2.3.2	De kandidaat geeft de juiste handseinen bij het verrichten van de handelingen.
3.2.3.3	De kandidaat benoemt dat de procedure bedienen loskleptrekker gestart moet worden als de remmen niet los komen.

3.3 Criteria bij Praktijkbeoordelingen

3.3.1	De kandidaat voert de taak op juiste wijze uit, rekening houdend met classificatie .
3.3.1.1	De kandidaat zorgt dat de te koppelen of af te koppelen wagen niet weg kan rollen.
3.3.1.2	De kandidaat controleert de standen van P-G kraan en triple klep kraan.
3.3.3.3	De kandidaat controleert het stoot- en trekwerk.
3.3.3.4	De kandidaat controleert de luchtslangen.
3.3.3.5	De kandidaat (ont-)koppelt het voertuig op de juiste wijze.
3.3.3.6	De kandidaat bevestigt de noodremvoorziening op de laatste wagon en controleert deze op de juiste werking.
3.3.3.7	De kandidaat neemt de kleine remproef bij de laatste beremde as.
3.3.3.8	De kandidaat geeft de juiste handseinen bij het uitvoeren van de kleine remproef.

4 Beoordeling van de vakbekwaamheid en norm voor slagen

Hierbij zijn van toepassing:

- het 'Reglement voor de beoordeling van de vakbekwaamheid';
- het 'Reglement Bezwaar en Beroep Persoonscertificering';
- de 'Klachtenregeling'.

Bovenstaande reglementen staan op de website van railAlert.

4.1 Beschrijving van de initiële toetsing

De beoordeling van de vakbekwaamheid bestaat uit:

- Een praktijk-/ simulatietoets aan- en afkoppelen
- Een praktijkbeoordeling

4.1.1 Praktijktoets aan- en afkoppelen

De praktijktoets bestaat uit het tonen en verrichten van de juiste handelingen bij het aan-/ afkoppelen van wagens en locomotieven inclusief het nemen van de kleine remproef en het controleren van het stoot- en trekwerk voor zover dit de arbeidsveiligheid van de kandidaat beïnvloed.

Het beoordelen van de stand van de P/G-kraan en tripleklep kraan worden getoetst.

Het tonen van de juiste houding/ gedrag met betrekking tot het verplaatsen langs de spoorbaan is een onderdeel van deze toets.

4.1.2 Praktijkbeoordeling door een gecertificeerde praktijkbeoordelaar

De praktijkbeoordeling is een beoordeling van de vakbekwaamheid gebaseerd op het observeren en controleren van de kandidaat tijdens de leer-/werkperiode van 12 maanden. De praktijkbeoordeling wordt door een door railAlert gecertificeerde praktijkbeoordelaar uitgevoerd aan de hand van een beoordelingslijst van railAlert. De beoordelingslijst is te downloaden van de website van railAlert. De kandidaat mag de taak, tijdens de leer-werkperiode voor een periode van maximaal 12 maanden, uitvoeren onder direct toezicht en begeleiding van een voor de veiligheidstaak gecertificeerde en ervaren collega. De kandidaat moet hiertoe aantoonbaar beschikken over een bewijs van slagen voor de kennistoets en praktijktoets.

4.1.3 Norm voor slagen voor de initiële toetsing

De kandidaat is geslaagd indien:

- Deze voor de kennistoets een minimale score van 80% heeft behaald.

- Deze een voldoende score heeft behaald voor de praktijktoetsen.
- De praktijkbeoordeling met voldoende resultaat heeft afgelegd en het door de vakinhoudelijk leidinggevende, praktijkbeoordelaar en kandidaat ondertekende formulier is ontvangen door BTC.

4.2 Beschrijving van de hertoetsing

De beoordeling van de vakbekwaamheid bestaat uit:

- Een praktijk-/ simulatietoets aan- afkoppelen
- Een praktijkbeoordeling

4.2.1 Praktijktoets aan- en afkoppelen

Voor een beschrijving van de praktijktoets zie: 4.1.4

4.2.2 Praktijkbeoordeling door een gecertificeerde praktijkbeoordelaar.

Voor een beschrijving van de praktijkbeoordeling zie 4.1.5

4.2.3 Norm voor slagen voor de hertoetsing

De kandidaat is geslaagd indien:

- Deze voor de kennistoets een minimale score van 80% heeft behaald.
- Deze een voldoende score heeft behaald voor de praktijktoetsen.
- De praktijkbeoordeling met voldoende resultaat heeft afgelegd en het door de vakinhoudelijk leidinggevende, praktijkbeoordelaar en kandidaat ondertekende formulier is ontvangen door BTC.

5 Toelichting op criteria

Nieuw hoofdstuk waarin de in hoofdstuk 3 opgenomen criteria verder worden toegelicht. Per wijze van toetsen worden criteria beschreven. De weging van de criteria is met een lettercode aangegeven. De betekenis van de codes is:

H	Hoog
M	Middel
L	Laag
O	Opleidingseis

5.1 Toelichting bij criteria kennistoetsen

3.1.1	N.V.T	Weging
3.1.1.1	N.V.T	

5.2 Toelichting bij criteria Praktijkttoetsen/ Simulatietoetsen

3.2.1	De kandidaat draagt zorg voor eigen veiligheid bij het betreden van het spoorwegterrein .	Weging
3.2.1.1	De kandidaat draagt de voor de taak van toepassing zijnde persoonlijke beschermingsmiddelen. Hieronder vallen in ieder geval: a) Veiligheidsvest/ jas; b) Veiligheidsschoenen; c) Veiligheidshelm; d) Handschoenen bij aan-/ afkoppelen.	H
3.2.1.2	De kandidaat toont veilig gedrag conform life saving rules/ gedragsregels op spoorwegterreinen.	H
3.2.2	De kandidaat koppelt het voertuig op juiste wijze aan- en af.	Weging
3.2.2.1	De kandidaat zorgt dat de te koppelen of af te koppelen wagen niet weg kan rollen.	H
3.2.2.2	De kandidaat controleert de standen van P-G kraan en triple klep kraan. De kandidaat hoeft de werking van deze kranen niet toe te lichten.	H
3.2.2.3	De kandidaat controleert het stoot- en trekwerk. a) De kandidaat controleert of de te gebruiken koppeling soepel loopt. b) De kandidaat controleert of de koppeling die niet gebruikt wordt opgehangen is in de kleine haak.	H

3.2.2.4	De kandidaat controleert de luchtslangen. De kandidaat controleert: - de standen van de kopschotkranen; - De aanwezigheid van de borgpen in de koppelingsmontuur; - De aanwezigheid van de rubberen ring in de koppelingsmontuur.	H
3.2.2.5	De kandidaat (ont-)koppelt het voertuig op de juiste wijze. a) Bij het koppelen verricht de kandidaat de volgende handelingen: 1. De kandidaat hangt de mechanische koppeling in de haak 2. De kandidaat draait de koppeling aan d.m.v. de zwengel. 3. De kandidaat plaatst de zwengel in de nok. 4. De kandidaat verbindt de luchtslangen op de juiste wijze. 5. De kandidaat zet de kopschotkranen open. b) Bij het ontkoppelen verricht de kandidaat de volgende handelingen: 1. De kandidaat zet de kopschotkranen dicht. 2. De kandidaat ontkoppelt de luchtslangen. 3. De kandidaat hangt de luchtslangen in de hiervoor bestemde haken. 4. De kandidaat draait de mechanische koppeling los. 5. De kandidaat neemt de schalm uit de haak. 6. De kandidaat hangt de koppeling in de grote of kleine haak.	H
3.2.2.6	De kandidaat draait de koppeling lang 1. In de situatie van een krappe/korte bocht (minder dan 150 °) draait de kandidaat de koppeling volledig uit (er is een tolerantie op de laatste slag). 2. De kandidaat legt na het uitdraaien de zwengel in de nok.	H
3.2.3	De kandidaat voert de kleine remproef op juiste wijze uit	Weging
3.2.3.1	De kandidaat neemt de kleine remproef bij de laatste beremde as.	H
3.2.3.2	De kandidaat geeft de juiste handseinen bij het verrichten van de handelingen.	H
3.2.3.3	De kandidaat benoemt dat de procedure bedienen loskleptrekker gestart moet worden als de remmen niet los komen.	H

5.3 Toelichting bij criteria Praktijkbeoordelingen

Indien een criterium niet waarneembaar getoetst kan worden mag de praktijkbeoordelaar de vakbekwaamheid vaststellen door het stellen van inhoudelijke vragen, aansluitend op de situatie

3.3.1	De kandidaat voert de taak op juiste wijze uit, rekening houdend met classificatie	Weging
3.3.1.1	De kandidaat zorgt dat de te koppelen of af te koppelen wagen niet weg kan rollen. Dit kan door: a) De machinist te vragen het voertuig "op lucht" te remmen. b) Gebruik te maken van de hand- of vastzetrem.	H

c) Gebruik te maken van andere (door de werkgever) toegestane middelen.

3.3.1.2	De kandidaat controleert de standen van P-G kraan en triple klep kraan. De kandidaat hoeft de werking van de P-G kraan niet toe te lichten. De stand wordt gecontroleerd met betrekking tot de wijze van koppelen: a) "Strak" in de P- stand. b) "Normaal" in de G-stand. c) Volgens de instructies van de machinist. d) Een afwijkende stand van de P-G kraan moet aan de machinist gemeld worden.	H
3.3.1.3	De kandidaat controleert het stoot- en trekwerk. a) De kandidaat controleert of de te gebruiken koppeling soepel loopt. b) De kandidaat controleert of splitpennen en sluitplaatjes aanwezig zijn. c) De kandidaat controleert of de koppeling die niet gebruikt wordt opgehangen is in de kleine haak.	H
3.3.1.4	De kandidaat controleert de luchtslangen. De kandidaat controleert: a) de standen van de kopschotkranen. b) De aanwezigheid van de borgpen in de koppelingsmontuur. c) De aanwezigheid van de rubberen ring in de koppelingsmontuur. d) De luchtslangen op aanwezige scheuren.	H
3.3.1.5	De kandidaat (ont-)koppelt het voertuig op de juiste wijze. a) Bij het koppelen verricht de kandidaat de volgende handelingen: 1. De kandidaat hangt de mechanische koppeling in de haak. 2. De kandidaat draait de koppeling aan d.m.v. de zwengel. 3. De kandidaat plaatst de zwengel in de nok. 4. De kandidaat verbindt de luchtslangen op de juiste wijze. 5. De kandidaat zet de kopschotkranen open. b) Bij het ontkoppelen verricht de kandidaat de volgende handelingen: 1. De kandidaat zet de kopschotkranen dicht. 2. De kandidaat ontkoppelt de luchtslangen. 3. De kandidaat hangt de luchtslangen in de hiervoor bestemde haken. 4. De kandidaat draait de mechanische koppeling los. 5. De kandidaat neemt de koppeling uit de haak. 6. De kandidaat hangt de koppeling in de grote of kleine haak.	H
3.3.1.6	De kandidaat bevestigt de noodremvoorziening op de laatste wagon en controleert deze op de juiste werking. a) De kandidaat: 1. controleert of de luchtkraan gesloten is; 2. brengt de noodremkop aan op de koppelingsmontuur; 3. controleert of de pin waaraan het touw van de noodremkop bevestigd is in de middenstand staat; 4. brengt de borgclip van de noodremkop op juiste wijze aan; 5. test de werking van de noodremkop.	H

3.3.1.7	De kandidaat neemt de kleine remproef bij de laatste beremde as.	H
3.3.1.8	De kandidaat geeft de juiste handseinen bij het uitvoeren van de kleine remproef.	H

6 Logboek van wijzigingen

Versiewijzigingen t.o.v. versie xxx: alleen de wijzigingen t.o.v. vorige uitgegeven versie.

xxxx versie x.x (oud)	xxxx versie x.x (nieuw)
Samenvatting van de wijzigingen - Xxx - Xxx	
0.0 Naam hoofdstuk	
0.0.0 Naam paragraaf	
Voorschrift/info oud	Voorschrift/info nieuw
0.0.0 Naam paragraaf	
Voorschrift/info oud	Voorschrift/info nieuw
0.0 Naam hoofdstuk	
0.0.0 Naam paragraaf	
Voorschrift/info oud	Voorschrift/info nieuw
Voorschrift/info oud	Voorschrift/info nieuw

railAlert
Soesterweg 244
3812 BH Amersfoort
Postbus 165
3800 AD Amersfoort
+31 (0)85 002 3510
info@railalert.nl

Samen werken aan
arbeidsveiligheid